

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 48 (3494) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Tetőfokára emelkedett a feszültség a finn békekérdésben

Moszkvának Norvégiával is terveik vannak. Londonba érkezett a lengyel menekült kormány washingtoni nagykövete

Zürich. (Bud. Tud.): A Tat berlini tudósítója jelenti: A valamennyi európai harctéren uralkodó pillanatnyi nyugalom, valamint a légiháborúban az átmeneti csend — berlini megítélés szerint — rövid harciszünet, amelyet nem politikai okok befolyásolnak. Azon különös jelentőségű katonai eseményeknek tulajdonítható ez, amelyek a belátható jövőben lejátszódnak és amelyeknek előkészítése most folyik a harctér mögött. Berlinben úgy vélik, hogy az is, ami nem történik, sokszor nagyobb jelentőségű lehet. Gyakran bebizonyosodott, hogy milyen hasznos a háborúban a hallgatás és a várakozás. Nyilvánvaló, hogy ezek a berlini utalások különösen nyugatra és a keleti harctérré vonatkoznak. Keleten a szovjet vonal mögött szüntelenül új csapatok sorakoznak. Nyugaton angol forrás szerint végfelé közelednek az előkészületek az előzárásra. Egyelőre legkevésbé Délolaszországban várnak nagyobb katonai hadműveletet, bár az 5-ik amerikai hadsereg, amely most újjáalakult, nem mondott le arról a reményéről, hogy Cassinót, vagyis a Rómába vezető utat elfoglalja. A légiháborúban a rövid harciszünet, amellyel a szövetségesek hadjárata megszakadt, német vélemény szerint az angolok és az amerikaiak által a múlt héten szenvedett nagy veszteségeknek tulajdonítható.

Eszakfranciaországot bombázták hétfőn a szövetségesek

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Hétfőn délután ellenséges két és négy motoros bombázók megtámadták Boulognet. A kikötőben állomásozó biztosítójárművek három gépet, — köztük két négy motoros bombázót lefőttek.

Londonból jelentik: (B. T.) Az angol légierő főhadiezállása jelenti, hogy a szövetséges légierő számos rajja hétfőn Észak-Franciaország ellen intézett támadást. A légvédelmi tüzérsg rendkívül hevesen működött, német vadászcsoportok azonban nem léptek közbe. Később az amerikai 9-ik légihaderő 200 bombázóval avatkozott a harcokba. A támadás főként Pas de Calais környéke ellen irányult. A hétfői légitámadások során a támadók hat nehézbombázót veszítettek.

Zágrábból jelentik: (MTI) Fiume városát három egymásután következő napon — csütörtökön, pénteken és szombaton — amerikai bombázók támadták. A bombák lakónegyedekre estek a város középső részén és tetőhályos anyagi károkat okoztak.

Zágrábból jelentik: (MTI) Az újabb bűntörténet megítéléséről és árté-

pülések alkalmával Horvátország területére főlött összesen 5 angol-amerikai gép puztult el. A Trogir elleni támadás során, bombatalálat érte a XIV. századbeli Szent Domonkos-rendi templomot és a renaissancekorabeli Szent Mihovij templomot is.

Az államvezető két rendeletet adott ki a légitámadásokkal kapcsolatban. Az egyik a hajléktalanok elhelyezéséről, a másik az építőanyag zárolásáról és csak a károsultak számára való felhasználásról szól.

Zágrábból jelentik: (MTI) Belgrádból jelentik, hogy egy 500 főnyi partizárcsapatnak hétfőre virradó éjszaka sikerült a Drinán Boszniából Szerbiába átkelnie. Itt azonban szerb nemzeti alakulatokba ütköztek, amelyek hosszabb harc után visszaszorították őket horvát területre.

Zágrábból jelentik: (MTI) Belgrádból jelentik, hogy az elmúlt héten lefolyt partizánharcokban, amelyeket rendkívül rossz időben, sokszor másfél méteres hóban folytattak, 1039 partizán esett el és 337 került fog-

A finn kormány a legkomolyabban tanulmányozza a békekérdést

A Pesti írja: Zürichből Helsinkibe jelentés érkezett arról, hogy a képviselőház összejelésekor a feszültség egész Finnországban tetőpontra hágott. Az ülésen a kormány jelentését terjesztik elő a helyzetről, de nem számítanak arra, hogy bármilyen irányban végleges döntés lenne. A finn sajtó hangsúlyozza, hogy a finn nép bizonyos életfeltételeiről nem lehet alkudozni. — Stockholmban valószínűnek tartják, hogy Paasikivi rövidesen visszatér.

Helsinkiből jelentik: (B. T.) A finn fővárosban vasárnapra virradó éjszaka végrehajtott orosz légitámadás hatása alatt a közvélemény tudatában a napirenden levő finn békekérdés átmenetileg némiképpen háttérbeszorult. — Mindazonáltal tudatában vannak, hogy a január vége óta tartó politikai fe-

szültség tetőpontjára érkezett. Ugyalétszik, fontos döntések várhatók. Helsinkiből szemlélve a helyzetet, a szovjet feltételekre vonatkozóan továbbra is csak a külföldi forrásokból származó hírekre lehet támaszkodni. A Linkomiesz miniszterelnökhöz közelálló Usuj Suomi, a konzervatívok lapja különösen súlyt helyez arra, hogy feltétel nélküli megadást — minden jel szerint — nem követelnek, azonban felhívja a figyelmet a Finnországban levő német csapatok lefegyverzésének követelésére és azokra a következményekre, amelyek ebből származhatnak. Általában az egész finn sajtó hangjára jellemző az a feltűnő komolyság, még a jobboldali lapjaira is. Rámutatnak ezzel arra, hogy a kormány a kérdést a legkomolyabban tanulmányozza.

Nem tartottak vissza finn hajókat a német kikötőkben

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Február 28-iki svéd jelentés szerint a németek bizonyos számú finn hajót tartottak vissza a németországi kikötőkben. Mint az Interinf ezzel kapcsolatban értesül a londoni forrásból származó jelentésből egyetlen szó sem felel meg a valósnak.

Oslo. (MTI.) A NTL jelenti: Politikai körök a legnagyobb figyelmet szentelik a londoni Sunday Chronicle közlésének, amely szerint a Szovjetnek ter-

veik vannak Északnorvégiával arra az esetre, ha a németek kiűritenék. Az angol lap közlése szerint — állapítják meg Norvégiában — bizonyítéka ez annak, hogy Norvégiát a szovjet veszély fenyegeti és megerősíti azt a véleményt, hogy a Szovjetnek terveik vannak az Atlanti Tenger északi kikötőivel. A Morgen Posten megállapítja, ha a németek visszavonulnának, a Szovjet minden bizonnyal megszállná Északnorvégiát.

Berling tábornok megtagadta a londoni lengyel menekült kormányt

Stockholm. (MTI.) A NTL jelenti: Berling lengyel tábornok Moszkvában egy gyűlésen egyebek között ezt mondotta:

— Semmi közünk a londoni menekült kormányhoz, amelyet a leglátározottabban távolítunk.

Zürich. (MTI.): Londonból jelentik: Ciechanowski amerikai lengyel nagykövet Londonba érkezett lengyel kormány hívására. Nikolajevics lengyel miniszterelnök korábban tervezett washingtoni látogatása helyett jött át Európába. Tekintettel a londoni lengyel kormány ál-

landóan súlyosbodó helyzetére, Nikolajevics amerikai meghívásra tervezett útját bizonytalan időre elhalasztotta. A lengyel kormány nagy súlyt vet arra, hogy meg tudja mennyiben számíthat a washingtoni kormány támogatására, ezért kérte Londonba nagykövetét. Formálisan várják Moszkva választát azokra a lengyel javaslatokra, amelyeket angol hivatalos helyről továbbítottak tekintettel azonban az elmúlt hét eseményeire, mindenképp az angol kormány állásfoglalására a lengyel határkérdésben. A lengyel kormány nem igen számít arra, hogy Moszkva elfogadja a javaslatot.

Amerikaközi megbeszélés az argentin és bolíviai kérdésben

Washingtonból jelentik: (B. T.) A Fehér Ház hivatalosan közölte, hogy az Egyesült Államok és más amerikai köztársaságok között tanácskozások indultak meg az argentinai események miatt. Hasonló eljárást indítottak a bolíviai események miatt is.

Lisszabomból jelentik: (MTI) Mason tábornok, argentin külügyminiszter kijelentette, hogy amíg Farrell marad uralmon, Argentína jelen külpolitikája nem változik.

— Nemzetközi politikánkat — mondotta — a barát nemzetek kormányai iránti bizalmunk irányítja. Továbbra is kitartunk abban a törekvésünkben, hogy véglegesen eltávolítsuk azokat a tényezőket, amelyek megzavarhatják ezt az ünnepélyes nyilatkozatot.

Kairóból jelentik: Kairóban hivatalosan bejelentették, hogy bizottságot alakítottak, amelyek az lesz a feladata, hogy tanulmányozza az esetleges izlám-kongresszus megtartásának lehetőségét.

Végetért az országos gyász Bulgáriában

Február 26-án országsszerte gyásztüntetéseket tartottak az elhunyt Boris cár halálának hat hónapi fordulója alkalmából. Ezzel végetért az országos gyász. Az Arila-kolostorban bemutatott gyászmisén megjelent Giovanna anyakirályné, Kirill kormányzóherceg, Eudokia királyi hercegnő, Filov és Mihov régensek, Bosilov miniszterelnök, a bolgár hadsereg minden fegyverneméből egy század, a különböző tiszti küldöttségek, a királyi udvar, a képviselőház, a tábornoki kar tagjai stb. Az Arila-kolostorban tartott gyászmisével egyidejűleg a szófiai Alexander Newski katedrálisban is gyászmisét tartottak.

Új, hatásos gyógyszer a malária ellen

Algír. (Bud. Tud.): Az algíri szövetségesközi orvosgyűlésen több francia katonáorvos beszámolt a malária leküzdésére szolgáló új gyógyszeréről, az úgynevezett sotoginéről szerzett tapasztalatokról. A gyógyszer jóval hatásosabb, mint a régóta használatos kinin. Befecskendezéssel vagy por alakjában alkalmazható. Nemcsak a közvetlen tüneteket mulasztja el, hanem haladéktalanul megszünteti a hosszas betegséget is.

Az ipari átrétegzés hatása Nagyváradon

Ruisz Rezső előadása

A városára közgyűlési termében élénk érdeklődés mellett tartotta meg Ruisz Rezső, a Magyar Városok Országos Szövetségének előadója előadását, a magyar ipari átrétegzés korszerű feladatairól, különös tekintettel Nagyváradra.

Az előadást Soós István dr. polgármester vezette be néhány szóval. Ruisz Rezső röviden vázolta az ipar kialakulás történetét és rámutatott arra, hogy az ipar térbeli elosztásánál a múltban milyen szempontok jutottak érvényre. Ezek után élénk érdeklődéssel kísérve vázolta azokat az újabb törekvéseket, amelyek a magyar ipar fejlesztésében és széttelepítésében uralkodni fog. Kifejtette, hogy a mezőgazdaság fejlesztése révén a vidéken letelepülő ipar a jövőben mind több és több értékes nyersanyagot számíthat, ugyanezzel a fejlődő mezőgazdaságban foglalkoztatott tömegek jobb kereseti viszonyai révén több iparcikket is fogyaszthatnak. Ez a kétirányú fejlődés a vidéki városok iparosodását kétségen kívül lendületesen fogja előbbrevinni.

Az előadó szerint a városoknak komoly munkával kell készülni arra, hogy ennek az iparosodásnak lehetőségeit a maguk részéről is elősegítsék. A különböző városok ezt szívesen meg is teszik. Nagyváradnak olyan természetes előnyei vannak, amelyek révén jogosan számíthat arra, hogy az iparosodás rendkívüli méreteket fog ölteni. A város fejlődése ennek révén fokozottan biztosítva lesz.

A város tervei már most azt mutatják, hogy az ipar fejlődése elől minden komoly akadályt elhárítani törekszik. A város ólós energiával kívánja ellátni a különböző ipartelegeket. Ebből a célból történi beruházásait rendkívül hasznosnak lesznek. A város korszerű lakáspolitikával is elősegítheti azt, hogy az ideletelepülő vállalatok munkásokat nyerhetnek meg arra, hogy Nagyváradra költözzenek.

Az előadó gazdag statisztikai anyagot sorakoztatott fel érvényeinek igazolására. Kimutatta, hogy Nagyváradon 1900-ban 7236, 1910-ben 10.168, 1930-ban 8599 ipari alkalmazott volt. Amíg azonban 1930-ban 1445 iparvállalat dolgozott, addig az 1940. évi első felvétel már 2129 iparvállalatot mutatott ki Nagyvárad területén. A magyar uralom ismét lehetőséget nyújtott arra, hogy a század elején szépen fejlődött

váradai ipar újra felvirágozhassék. Pillanatnyilag háborús nehézségek akadályozzák a további fejlődést, ami azonban a háború után rohamos méretű lesz.

Az ipari nagyvállalatokról szólva az előadó megemlékezett arról, hogy Nagyváradon különös lehetőségek nyílnak az élelmiszer feldolgozó vállalatok tekintetében, de lehetőségei vannak a butor-

iparnak és gyorsan gazdagodni fog a város hentesáru gyárakkal, tejtermék sör, szesz, élesztő- és konzervgyárakkal is.

Az előadást Soós István dr. polgármester zárószavai fejezték le. Rámutatott ezekben arra, hogy Nagyvárad ipari lehetőségeit a város vezetősége teljes mértékben kiakarja fejleszteni, ennek érdekében nem riad vissza áldozatoktól és biztosan tudja, hogy Várad fejlődése a jövőben ismét hatalmas lesz. Az elhangzott előadást igazolta számszerű adatokkal is azt, amit a város vezetősége régen hangoztat: ennek a városnak fejlődését kereskedelme és ipara biztosíthatja.

Miniszteri körrendelet a számlólapok illetékéről

A hivatalos lap vasárnapjára száma közli a pénzügyminiszter körrendeletét a számlólapok illetékéről szóló kormányrendelet végrehajtásáról. A rendeletben utasítja a miniszter a pénzügyigazgatóságokat, az adóhivatalokat, pénzügyi szerveket és illetékkiszabási hivatalt, hogy számlólapok illetékének lerovási kötelezettségéről, illetve az új rendelkezésekről az érdekelt üzemeket és üzleteket haladéktalanul értesítsék. A tájékoztatásba bevonják az érdekelt képviselőket, a többi üzemet pedig pénzügyőrök útján közvetlenül figyelmeztetik.

A kormányrendelet tudvalevően kiterjesztette a számlólap illetéket a cukorkaüzletekre, kozmetikai üzemekre, azokban az üzemekben pedig, amelyekben eddig általában 10 filléres volt az illeték, szintén életbeléptették a lépcsőzetesen emelkedő illetéket.

A miniszteri körrendelet részlete-

sen intézkedik arról, hogy a számlólap-illeték fizetésére kötelezett üzlet uapadapng uo-21 smpdy kymaj, teket hogyan kell elbírálni. A fodrázüzletekben, ha a kozmetikai rész nincs különválasztva, minden munkatelményért vagy árú eladásáért számlólapot kell kiállítani. Cukraszopari, cukorka- vagy csokoládéipari termékekért fizetendő összegről illeték-köteles számlólapot kell kiállítani. fűszerüzletben, szatósüzletben, vegyeskereskedésben, péküzletben, cukorkát is árusító trafikban, pályaudvarokon levő pavilonban, társaskörben, üdülőben, otthonban, vásáron, búcsún, piacon, általában mindenütt, ahol ilyen termékeket árusítanak. — Csupán kis- és nagyközégekben nem kell számlólapot kiállítani a fűszer-, esmege- vagy vegyeskereskedő által kiszolgáltattott cukorka vagy csokoládéipari termékekről kiállított összegről. A gyógyszerok és gyógyszerok-kák illetékmentesek.

A rendőr inzultálásáért feltételesen egyházi fogházra ítélték Kürthy Györgyöt

Tavaly, április 17-én Budapesten a József körút 2. számú ház trafikjában összeverekedett Kürthy György ismert színművész, a Nemzeti Színház tagja és Schöpfung Oszkár mérnök. A színművész közvetlenül a puli mellett állt a visszajáró pénzre váró. A mérnök hátulról tolakodva jött a

tömegben keresztül s megragadta a művész karját s elrántotta a pulitól. A művész erre pofonvágt a mérnököt, ez meg rugással viszonzta a pofont. Kürthy György nem hagyta magát, hanem megragadta Schöpfung orrát s akkorát csavart rajta, hogy vérezni kezdett.

A trafikban lévő tömegben nagy kavardás támadt s valaki rendőrt szaladt az utcára. A rendőr Nagy VI. Mihály igazolta Kürthy Györgyöt. Kürthy igazolta is magát, de a rendőr nem fogadta el az igazolást, hanem bekísérte a VIII. kerületi rendőrkapitányságra. A színművész éppen előadásra készült. — Pilátus szerepét kellett volna alakítania az Igazi Passio című színjátékban — tehát nagyon türelmetlen volt. Utközben azzal fenyegette meg a rendőrt, hogy kirázza gúnyjából. A rendőrkapitányság kapujában rálepet a rendőr lábára és megfogta a kardját is. A rendőr a kapitánr segítségével fogta le.

Az ügyet most tárgyalta a budapesti büntetőtörvényszékben Ezslényi ügybíró. A tanak kihallgatása után a bíróság a rendőr inzultálása miatt egyhónapi fogházra ítélte Kürthyt az ítélet végrehajtását azonban háromévi próbaidőre felfüggesztette. A

Mozik műsora:

APOLLO: Ejjeli zene.

BELVÁROSI: Zenélő malom.

CASINO: Hétszilvafa.

KORONA: Kalotaszegi madonna.

bíróság súlyosbító körülménynek tekintette, hogy a vádlott magas intelligenciájú egyén és külföldi egyetemeket hallgatott.

Enyhítő körülménynek vette, hogy a színművész az átlagos embernél sokkal nagyobb lelki effektusokkal él és a legkisebb érintésre is sokkal jobban reagál, mint egy másfoglalkozású polgárember. A bíróság megítélése szerint elegendő egy figyelmeztetés is neki, hogy tartózkodjék a jövőben hasonló cselekményektől. — Ezért felfüggesztette az ítélet végrehajtását.

100.000 drachmás bankjegy Görögországban

A Magyar Tudósító jelenti:

A görög kormány felhatalmazta a jegybankot szükség szerinti mennyiségű 50.000 és 100.000 drachmás bankjegy kibocsátására. A jelenleg forgalomban levő legnagyobb címletű bankjegy 10.000 drachma, a legkisebb a 100 drachmás papírpénz. A fémből készült váltópénz, amelynek ma már csak anyagértéke van s ez jóval nagyobb, mint címletértéke, teljesen eltűnt a forgalomból. A nagycímletű bankjegyekkel azonban nem akarják a pénzáradatot tovább szaporítani, ezért ugyanolyan értékű kis címletet kivonnak a forgalomból, mint amennyi nagy címlet most kibocsátásra kerül.

Egyidejűleg a kormány további intézkedésekre is készül a pénzbőség levezetésére. Az adómentes évi jövedelem határát 16 millió drachmáról 12 millióra szűkítették és az ezen felüli jövedelmekre 15-55 százalékos, fokozatosan emelkedő adót vetettek ki. Egy másik rendelet értelmében a beszállításra kötelezett mezőgazdasági termékek értékeinek ezennél csak negyedrézét fizetik ki közpénzben, a többi néhónapi lejáratra szóló államkötelezvényt adnak, ami lejárat előtt csak adó, vagy adóösszefizetésre használható fel. Ezt az intézkedést azzal magyarázzák, hogy amennyi sem kapható az új iparcik, amennyit s termelő beszolgáltatott feleslegének értékért vásárolhatna, a forgalomba kerülő pénzfeltesleg tehát csak az árak további emelését eredményezné.

Áthelyezések és előléptetések a váradai rendőrkapitányságon

Nagyvárad, Saját tud. A helygymnizster dr. Perczel Gyula nagyváradai s rendőrfogalmazót szolgálati érdekből Csíkszeredára helyezte át.

Nagy László és Kovács Dezső detek leveket a helygymnizster magasabb fizetési osztályba léptette elő.

A vidéki főkaptány Torpe Vince rendőrtörzsszernestert és Panczelos Mihály rendőrmestert díszretben részesítette azért a buzgó, faradhatatlan és eredményos szolgálatukért, amelyeket 1943 december 1-én egész éjjel tartó megfigyelés után elfogtak egy 14 rendőrhely betörése lopást elkövető három tagból álló bűnezvekezetet.

Baj van a newyorki fiatal lányokkal?

A londoni Daily Herald jelenti, hogy Newyorkban rendeletet adtak ki: 16 évesnél fiatalabb lányok este tíz óra után kísérel nélkül nem mehetnek az utcára. Az angol munkáspárt lapja elmondja, hogy az Egyesült Államokban mintegy ötezzáz kisebb városában adtak ki hasonló rendeletet, mert a hatóságok vezetői meg vannak döbbenne a fiatal lányok között elharapódzó züllés arányaitól.

A hivatalos megállapítások szerint Newyorkban 1942-ről 1943-ra 41 százalékkal növekedett azoknak a leányoknak a száma, akik 13 és 20 éves kor között megszöktek a szülői házból, elcsavarogtak és mint „Victory girls”-ök mulatoznak a katonákkal és tengerészekkel, bárókban, táncszarnokokban

vagy még rosszabb helyeken ha pedig nem ezt az utat választották, akkor a büntetőtörvénykönyvbé ütköző cselekedetek miatt jutnak előbb vagy utóbb rendőrkézre. Azt írja a Daily Herald hogy 1943-ban Newyork éjszakai mulatóiban 3000 kiskoru lányt szedtek össze a szülők bejelentése és panasza alapján. A mozikat, tánctermeket és bárókat éjjel-nappal női detektívcsoportok kutatják át.

Horan Geneviève rendőrtisztóné erről a súlyos és kényes térdésről adott nyilatkozatában elmondta, hogy tavaly 29.000 kiskoru fínt és leányt tartóztattak le Newyork területén s ami még megdöbbentőbb szám: a tartóztatott összes bűnözők 14 százaléka kiskoru lány volt.

Finnország Berlin tudomására hozta, hogy ki akar lépni a háborúból

Az orosz békefeltételek 6 pontja

London. (Bud. Tud.) Semleges illetékes helyen közölték, hogy a finn kormány Berlin tudomására hozta, hogy ki akar válni a háborúból.

Helsinkiből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A mai finn jelentés ezeket mondja:

Oulu városa tegnap este és mára virradó éjszaka kétszer is célpontja volt az ellenséges légitámadásnak. A városra ledobott repesz- és gyújtóbombák tüzeket okoztak. A szárazföldi és tengeri arcvonalról nincsen semmi jelentésváló.

Stocholm. (MTI) A finn miniszterelnök lapja, az *Uusi Suomi* ezt írja: A finn béke-kérdésben a feszültség tető pontjához közeledik. Tudatában vagyunk annak, hogy a döntés most kizáróan a finnek kezében van. Szemtanuk közlése szerint Helsinkiben súlyosan megrongálódott az egyetem épülete. Csaknem teljesen rombadólt egy nagy áruház. A német követséget egy bomba telibetalálta. Megrongálódott a brit követség épülete és *Mannerheim* tábornok háza is.

Az orosz békefeltételek

Zürich, febr. 29. (Magyar Távirati Iroda): A *Dagens Nyheter* londoni tudósítója jelentést közöl a Finnország tudomására hozott orosz fegyverszüneti feltételekről. A jelentés szerint Oroszország követeléseit a következő hat pontban foglalta össze:

1. Moszkva kívánja az 1941-es finn-orosz határok visszaállítását.

2. Moszkva nem kíván semmiféle változást a finn kormányban.

3. A finn hadsereg demobilizálásának problémáját, a háborús károkat megtérítésének kérdését, stb., később rendezik Helsinkiben és Moszkva között.

4. A Finnországban állomásozó német csapatokat a háború tartamára „autonómni” kell.

5. „Ha Finnország kívánja”, az orosz hadsereg bevonul területére, hogy Finnországnak segítségére legyen abban a fegyverszünetben, hogy a német csapatokat „ellenőrzése alá vonja.”

6. Ha finn-orosz megegyezés jön létre az orosz csapatoknál: Finnországba való bevonulásáról, orosz garanciát adnak, hogy a csapatokat a katonai hadműveletek befejezése után Finnországból azonnal visszavonják.

Berlin, febr. 29. Illetékes német helyről tájékoztatásként közlik: A *Dagens Nyheter*ben Finnország részére közölt állítólagos szovjet-orosz feltételeket Berlin politikai körében annak megértésének tekintik, hogy Moszkva a jelenlegi pillanatban a finn problémához egy másik oldalról akar hozzájutni. A *Dagens Nyheter*ben közölt feltételek így szólnak:

1. A márciusi béke határainak visszaállítása.

2. A finn véderő demobilizálása.

3. A finnországi német csapatok internálása, esetleg a vörös hadsereg segítségével.

Ezen fordul meg a kérdés — mint Berlinben hangoztatják — mert senki sem várná el, hogy a német csapatok egész egyszerűen lefegyverezni és internálni hagyják magukat, azért, hogy a vörös hadseregnek ürügye legyen a bevonulásra Finnországba. Ezen a kerülő úton tehát Moszkva célhoz érne, vagyis elérné Finnország megszállását, amely az állítólagos enyhe feltételek mögött rejtezik.

Helsinki (MTI) A Kalevala-nap alkalmából Helsinki utcai zászlódszobákba öltöztek, az emberek ezrei pedig azon szorgoskodnak, hogy eltakarítsák az eddigi legnagyobb légitámadás szomorú romjait. Az élet még vasárnap este visszatért rendes medrébe. A hivatalos jelentések még nem közölték az áldozatok számát, mértékadó helyen mintegy hatvan áldozatról tudnak. A lapok úgy vélik, hogy az erejében egyre növekvő orosz légitámadásoknak politikai céljai is vannak. Finnországra, amely nép ezekben a napokban dönt jövő állásfoglalásáról, a légitámadásokkal akarnak politikai nyomást gyakorolni. A finn hatóságok minden eszközzel támogatják azokat, akik el kívánják hagyni Helsinkit és a sajtó annak lehetőségét is mérlegeli, hogyan lehetne megszervezni a nagyarányú kényszerkiürítést.

Sztalin válaszát várják Churchill leutóbbi beszédére

London. (Bud. Tud.) A *Daily Telegraph* értesülése szerint Sztalin előreláthatóan a napokban nyilatkozik az orosz-lengyel határvitáról, válaszul Churchill alsóházi beszédére.

A *Daily Herald* szerint Churchill és Sztalin között megállapodás jött létre amelynek értelmében Lengyelországot német területekkel kártalanítanák.

Anglia mindent elkövet Törökország háborúba lépése érdekében

Ankara. (MTI) Angol részről egymást követik olyan sajtómegnyilatkozások, amelyek megerősítik, hogy a legerőteljesebb angol nyomás érvényesül Törökország hadhalpése érdekében. Az angolok a befolyásoknak minden eszközét felhasználja ebből a célból és ilyen szempontból kell te-

kinteni az angoloknak azt az intézkedését is, hogy megszüntetik a kőolajszállításokat Törökország részéről, ezt a hírt Ankarában hivatalosan nem erősítették meg, de tény, hogy az esedékes kőolajszállítmányok nem érkeztek meg.

A keleti arcvonal déli szakaszán folynak a legsúlyosabb harcok

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti a keleti arcvonal déli szakaszán folyó harcokról: Az egész keleti arcvonalon kiemelkedően legsúlyosabb harcok a déli arcvonalon játszódtak le, ismét Krivojrogtól délre, délnyugatra és északra. Krivojrog térségében csak helyi jelentőségű harci tevékenységre került sor, de a bolsevista erős felderítő tevékenysége arra mutat, hogy itt nagy bolsevista támadás áll közvetlenül küszöbön.

Berlin. (MTI) Vasárnap egyik harcra sem történt számottevő esemény. Mint német katonai körökben kiemelik, nemcsak Oroszországban, hanem az egész keleti arcvonalon is csak helyi jelentőségű harcok folytak.

Berlin. (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: A szovjet csapatok Krivojrognál tegnap egész napon át erős gyalogos- és páncéloserőkkel támadtak. Néhány betörési hely elreteszelésével valamennyi támadást visszavertük. A Pripjet-mocsaraktól délre élénk volt a harcitévékenység. Janipolnál a had-

sereg és a fegyveres SS ellentámadással verte vissza a szovjet támadásokat. A Berezínától délre a Szovjetnek páncélosoktól támogatott előretörési kísérlete sikertelen maradt. A légierő a román repülőik támogatásával erős harci- és csatarepülőalakulatokkal támadást intézett a szovjet kirovográdi páncélos és csapatgyülekezései ellen. A Dnyeper egyik hidját telitalálatokkal súlyosan megrongáltuk. A legutóbbi harcokban Rogasevától északra különösen kitűntette magát lovascsapatok élén *Sattler* százados, az egyik zászlóalj parancsnoka.

Olaszországban Nettunónál tegnap csak helyi harcitévékenység volt. Az Ápriliától északra bekerített kb. két zászlóaljnyi angol-szász erőt megsemmisítettük. 650-nél több foglyot ejtettünk. Az ellenség az elkecsereedett közelharcok során rendkívül súlyos véres veszteségeket szenvedett. A harcokban különösen kitűntette magát a 9. páncélgránátos ezrednek *Ecker* százados parancsnoksága alatt harcoló egyik zászlóalja. Az anziói kikötőben német csatarepülőök támadásai nagy tüzeket okoztak.

Milyen veszteségeket szenvedett eddig Olaszország a második világháborúban

Milánó. (MTI) A Német TI jelenti: A *Corrispondenze Republicana*, a párt hivatalos lapja, összefoglaló kimutatást közöl azokról a veszteségekről, amelyeket az olasz véderő valamint az egész olasz nemzet szenvedett a háborúban. Bevezetőben hangsúlyozza, hogy Németország után

egyetlen más nemzetnek sem kellett a háborúban olyan súlyos áldozatokat viselni, mint az olaszoknak.

Az olasz hadsereg veszteségei a *Le Forze Armata*, az olasz véderő lapjának hivatalos közlése szerint, 1943 júliusáig a következőképpen alakultak:

Elesett 50.641 ember. Ehhez számítandó 203.405 eltűnt. Ezek hivatalosan nem szerepelnek az elesettek között, de a fogolykimutatásokban sem találhatók.

Az olasz haditengerészet veszteségei a jelzett időpontig: Elesett 3771 fő, eltűnt 20.189 fő. Az olasz kereskedelmi tengerészet tagjaiból 2512 halt meg.

Az olasz légierő veszteségei 6.000 halott és eltűnt.

A hadifogságba került olasz katonák összes száma kerekén 500.000 ember.

A polgári lakosság veszteségei még sokkal nagyobbak. A polgári lakosság veszteségeiről végleges adatok még nincsenek, de megbízható becslések szerint, mintegy százezer főre tehető. Nagyrészt nő és gyermek.

Az olasz hajóhad a háborúban 432 egységet veszített, köztük 84 tengeralattjárót a Földközi-tengeren és az Atlanti-tengeren. Az olasz kereskedelmi tengerészet, amely a háború előtt 3,5 millió tonna hajótérrel rendelkezett, legnagyobb részben elvesztett.

Azután áttekintést nyújt a lap az olasz polgári károkról. Az ellenséges légitámadások következtében sok olasz város teljesen elpusztult. Nápely ellen 104 bombázás volt. Az ellenséges repülő támadások a föld színével tették egyenlővé Cagliari, Trapani, Marsalát, Messinát, Reggio di Calabriát, Foggiát, Beneventot, Avellino, Pascarát, Civita Vecchiát, Livornót, Arezzot, Pistoia, Anconát és Rimini. Milánóban a légitámadások során a lakóházak 60 százaléka vált lakhatatlanná. Sok kisebb olasz város és falu vagy teljesen, vagy legnagyobb részben elpusztult. A légitámadásokkal okozott anyagi kár meghaladja a 100 milliárd lírát. Összességében fel sem becsülhetők azok a veszteségek, amelyek egyedülálló történelmi és művészeti értékek teljes elpusztításával érték az országot.

A kétségbeesett betörtörődés helyére ma az elszánt harci akarat lépett. Olaszország ma azelőtt a sorrendítő kérdés előtt áll: lenni vagy nem lenni, talpraállítás vagy pusztulás! Olaszország erős, egységes és független lesz, vagy pedig az ellenség gyarmati sorsba süllyeszti.

Rabaut támadták a szövetségesek

Washington. (Bud. Tud.) *Mac Arthur* főhadiszállásáról jelentik, hogy a szövetségesek romboló flottája tűz alá vette Rabaut új-britanniai japán várost. Kavingot támadták. Új-Irország szigetén. A japán flotta és légierő nem lépett működésbe. Megtámadták a szövetségesek Turk szigetétől 60 km-nyire keletre lévő Ponape japán támaszpontot is.

Merényletet követtek el De Gaulle ellen

Zürich. (MTI) Chiassóból jelentik a *La Suisse*-nek: A római rádió Kairóból származó híresztelést közöl, mely szerint *De Gaulle* tábornok ellen intézett merénylet következtében megsérült. A tábornok egy klinikán van de állapota nem életveszélyes.

Argentína teljesi I. összes nemzetközi kötelezettségét

Lisszabon. (MTI) a brit hírszolgálat Buenos Airesből jelenti. Mésos tábornok, külügyminiszter kijelent-

tette, hogy Argentína teljesíteni fogja minden nemzetközi kötelezettségét.

Zürichből jelentik: (MTI) Mint Chiassóból jelentik, Chiarotti tábornokot, aki Berganó vidékén a partizánok vezetője volt, elfogták.

Zürichből jelentik (MTI): Monacóból jelenti a Havas-Ofi: A kormány elhatározta, hogy kerek 5000 embert felkér, hagyják el március 15-ig Monaco területét. A jövőben már csak olyanok tartózkodhatnak a hercegség területén, akiknek ottléte indokolt, akár hivatalos tevékenységükkel, akár kenyérfelvételei foglalkozásánál fogva. A casinót valószínűleg kiüritik, sőt teljesen bezárják.

Ehségstrájkba kezdett az ír köztársasági hadsereg vezérkari főnöke

Genf. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Daily Telegraph jelentése szerint az ír köztársaság szervezet egyik tagja, aki egy helyi fogságban van letartóztatásban, ehségstrájkba kezdett. Mac Atter, akiről azt mondják, hogy az ír köztársasági sereg vezérkari főnöke, szintén megtagadta a táplálkozását. Az ír köztársasági szervezet emberei ilyen módon akarnak tiltakozni az ellen, hogy nem politikai foglyokként kezelik őket.

Nagy vitát várnak az új bérleti és kölcsönzési törvény megkötésénél

Genfből jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Londonból jelenti: Julius 31-én lejár az amerikai bérleti és kölcsönzési törvény. Mint a Daily Express jelenti, el kell készülni arra, hogy a legközelebbi hónapokban megkezdődjen a vita az új törvény megkötéséről. Mielőtt a törvényt meghozzák, az amerikai körök lényeges módosításokat követelnek. Különösen az a törvényes mutatók erősnek, hogy a jövőben különbséget tegyenek olyan szállítók között, amelyek közvetlenül szükségessé a hadviseléshez és olyan árak és javak szállítása között, amelyekkel Anglia más országokkal üzleteket köthet és a háború után üzleti versenyt támaszthat az Egyesült Államoknak. Előreláthatóan erős vita lesz arról is, hogy a szállítók céljára milyen összegeket engedélyezzenek.

Előadás a háború utáni tervekről az Erdélyi Ifjak Körében

Hétlőn este 6 órakor tartotta szokásos vita-estjét az Erdélyi Ifjak Köre, amely alkalommal nagyon sokan jelentek meg a kör tagjai közül. Az előadást Arany Árpád képviselő tartotta. Ismertette azokat a törekvéseket, amelyekkel egyes államok egyezkednek előkészíteni a béke utáni életet.

Az előadáshoz többen hozzászóltak. Soós Lajos elnök bejelentette, hogy a következő előadást Mihó Imre képviselő tartja Kolozsvárról. Majd javasolta, hogy rendezzenek előadást a menekültek felségélyezésére. A tervek a kör tagjai egyhangú lelkesedéssel fogadják. Megalakult a vizsgálati bizottság is, amelynek tagjai Csapo Zoltán, Jakó Albert, Kecskés Balázs és Soós Lajos. Az előadás április 2-án tartják meg. Az Erdélyi Ifjak elhatározták azt is, hogy a ruhagyártási akcióban a legnagyobb igyekezettel részt vesznek.

Vitéz Solymossy Ulászló vezérőrnagy szemléje a nagyváradai leventéknél

(Nagyvárad.) Kimagasló esemény volt a nagyváradai levente életben vitéz Solymossy Ulászló vezérőrnagy, a leventék országos parancsnokának a múlt héten pénteken, február 25-én tartott szemléje. A déli gyors-szal érkezett Pestről és másnap reggel már tovább utazott. A délután folyamán megsemmisítette egy leventecsapat foglalkozását, ahol Hornung János és Kaposváry József vezetésével volt alkalmuk megmutatni szerett leventéinknek, hogy mire képesek. Sikertől is kivívni a legmagasabb elismerést és dícséretet, ami egész ifjúságunkat büszkeséggel tölti el. Foglalkozás után a vezérőrnagy megtekintette a levente-otthont és egész aprólékosan informáltatta magát az egyesületi életéről. Arany Paskál elnök nagyvonalú és a jövőbe is nyúló tájékoztatását Belényessy István titkár részletes ismertetése egészítette ki.

Amikor a sok-sok akadályról került szó, azt mondotta a vezérőrnagy, hogy aki a jelen nehézségeit nem bírja leküzdni, az nem érdemli a jövőt. (Sokoknak jó lenne gondolkodni e felett.)

Azután az oktatói és ifjuvezetők jövőbeli előkészületén vett részt, ahol néhány keresetlen meleg szóval üdvözölte a jelenlévőket és kimagasló, példás munkásságuk elismerésének jelül Belényessy István Hornung János és Soltész Zoltán leventetiszteketnek a III. osztályú levente diszjelvényt adományozta.

Kemény katonás mozdulatok, férfias szembenézés és kézszorítás követte a jelvények átadását. Mindenki-nek melegség járta át a szívét és tudtuk, hogy legfelsőbb parancsnokunk is velünk örül.

Akik ismerik a vezérőrnagy urat, tudják, hogy nála nincs érdem nélkül, vagy közepes teljesítményért jutalom. A mostani harctérről hozott

legendás vitézi híre is biztosított arra, hogy a leventék katonás nevelése a legjobb kezekben van, tehát ahol ő jutalmaz és dícsér, ott kedvező erők feszülnek, ott a magyar jövőnek oszlopoi állanak őrt.

Bucszóul néhány gondolatot vetett fel a vezérőrnagy, amelyben az oktatói készség állandó fokozását és a fölületes tudás szükségességét hangoztatta.

A szemlék merev hangulatát szinte a bajtársak meglétevegője összeszűkítette, avatták Arany Paskál elnöknek üdvözlő, köszönő és egyben bucuszó szavai, melyekkel a harc-

tereken megadott arcvonásokat az ifju leventék mosolyával egybehangolták és így megadta a nap ünneplőségének azt a befejezést, amely nélkül az általános sikerek ellenére sem lett volna teljes a szemle emléke.

Végül több levente-jelvényt adott át a parancsnokságnak, hogy arra érdemes leventék és ifjuvezetők között kiosszák.

Mindnyájan, akik a levente-üggyel foglalkozunk, boldogok és büszkék vagyunk, hogy rövid pár esztendő alatt fiaink javarészen elérték azt a tudásfokot, amely már a feljebbvalók dícséretét is kiérdemelte.

Lelkesedjünk és lelkesítsünk minden magyart, hogy fajtánk és hazánk sorsát mindnyájan átérzzük és a szebb jövő felé segítsük.

Megállapították az újonnan gyártott típuscipők árát

A közellátásügyi miniszter az újonnan gyártott és most forgalomba kerülő típuscipők árát újonnan megállapította. Az új fogyasztói árak a következők:

Fü munkás bakancs zeiros tehénbőrbeli 36-38 számig 52,80 pengő, ugyanaz tehénbőr hasrészbeli 46,80 pengő, férfi fekete vagy barna félcipő box felsőrészel szegve 63,20, ugyanaz rámanvarrott 68,90, férfi magasszárú fűzőcipő fekete vagy barna box felsőrészel szegve 67,60, fü magasszárú fűzőcipő sertésbőr felsőrészel 31-34 számig szegve 47 pengő, ugyanaz 35-38 számig 55,20, női fél fűzőcipő fekete vagy barna box felsőrészel szegve 52,90, varrva 58,70, női magasszárú fűzőcipő fekete vagy barna box felsőrészel szegve 61 pengő, rámanvarrva 65,70, női félcipő fekete vagy barna lösevrő felsőrészel ragasztott kivitelben 49 pengő, leány magasszárú fűzőcipő fekete vagy barna lösevrő felsőrészel 31-34 számig szegve 47 pengő, ugyanaz 35-38 számig 55,30, gyermek magasszárú fűzőcipő

fekete vagy barna lösevrő felsőrészel szegve 23-26-ig 31,80, ugyanaz 27-30 számig 35,70 pengő. Ezek az árak a gyártás-előállított cipőkre vonatkoznak. A kézi uton előállított, kézműves termelők által forgalomba hozott cipők ára páronként átlag 5-6 pengővel több. Hangsúlyozza a rendelet, hogy ezeket az árakat a most gyártott cipőkre szabad alkalmazni, míg a régebbi gyártmányú típuscipők a korábban megállapított árakon árusítandók ezéttől is. (Magy. Tud.)

Az Actio Catholica filmkritikája

"ANDANTE". A tiszta szerelem és a büns kapcsolat, a dzsessz és a komoly zene párvialalát tárgyaló svéd film, amelyben az igazi érzés és a művészet győz.

"EGY NAP A VILAG". Háborús romantikát árult leha életbölcsélet, mely alapjaiban erkölcsi kifogás alá esik.

Hát ilyenek vagyunk...

Irta: Papp Imréné

(Folyt. és vége.)

Kiss Pista még egyszer összeült a bakáival, mindegyikkel külön-külön beszélte. A tiszteletére süített omlett. — dacára hü szep formájának, — nem igen akart lecsuszni a torkán, amint a feléje meredő szomorú szemeket látta. Öröm a hazamenés, de nem szívesen hagyja itt ezeket.

... Aztán a két kutyáját elhelyezte a köpenye két zsebében, és Csakó Marival együtt felült a vonatra. Csattogott a vonat, és mint az ártó gondolat, megállás nélkül rohant a nagy orosz pusztákon keresztül. Leborult az éjszaka. A sűrű, puha feketeség ráfeküdt a vonatra és szinte a földhöz lapította. Egyetlen csillag sem világított. A vak éjszaka félelmes és titkokkal teli volt. A mozdony szinte toporzékkolt a vad éjszékében, a kerekek monoton egyformasággal kattogtak. Egyszerre bizonyos robbanás hangja hördült bele az éjszakába. A vonat hátrafelé löködött, a kerekek cikorgottak, a kocsi remegtek. Ajtókat csapódts, siető lábak dobogása hallatszott kemény kezek fegyvereket markoltak.

Előhírtottak — esikorgatta a fogat a hadnagy és ő is leugrott a vo-

natról. Mély árokba került, s lassan tapogatózva haladt előre. Napos és Pajtás a megsokott lövések és robbanások hallatára, a hadnagy zsebében édesdeden aludni kezdett.

A katonák már mind leugráltak a vonatról és a mozdonyból felesapó vöröses, kisérteties világításban hason kuszak valami árok felé. A felrobbant mozdonyból pattogó piros szikrák kárpóztató ábrácat rajzoltak a sűrű feketeségbe. A füst keserű szaga lecsapódott. Mindenki feszülten figyelt, de sem lépések, sem lövések zaja nem hallatszott, csak az égés zaja sietgetett.

A partizánok valahova elhúzódtak — állapították meg. Az idő megállt, a percek lassan hozták maguk után a fekete éjszakát. Végre derengeni kezdett az ég alja. Kiosztották a parancsot. A megfigyelők előre kuszak, de csakhamar visszatértek, mert a szemben levő bokrok alig láthatóan megmozdultak. A bokrok felé löttek. Golyózáppal feleltek onnan. A katonák meghajolva, az árok védelme alatt a bokrok felé kuszak. Kiss István gyorsan haladt előre, a kutyái már megmozdultak, mindjárt reggeliret sennyogtak s addig ezeket itt el kell intézni. Felgye-

nesedett s a kezében levő kézigráttat előre vágta. Lebukott, majd a dördülés után ismét talpra ugrott, és géppisztolyát előre tolta. Ekkor az árkot szegélyező bokor kettévált és egy sötét archól két szikrázó szem meredt a hadnagy arcába. A hadnagy lött, de ugyanakkor ütést érzett a jobb karján. Kijöttette a fegyvert, fejében valami furesa bizsergést érzett. Még látta, hogy a szemben levő sötét arc lebukik, aztán nem látott semmit.

Mikor kinyitotta a szemét, ágyban feküdt, s feje is, jobb karja is be volt pólyálva.

— Napos, Pajtás! — nyilalt belé a gondolat és próbálta a fejt felemelni. Valami nyöszörgést hallott s arrafelé nézett. Az ágy mellett egy kosárban feküdték a kutyái. Megnyugodva visszajejtette a fejét, s egyszerre, mint valami méhkasban úgy zsongott benne a fájdalom.

— Egy hónappal később érek haza — gondolta szomorúan.

Három hét múlva felkelt Kiss István. A fejébe jelentéktelen volt, már be is gyógyult, ellenben a jobb karját még mindig felkötve hordta.

— Elég csunyán elintézett az a szikrázó szemű — sziszegte minden kötözésnél.

Hogy felkelt, bár nehezen ment, mégis jól esett a járkálás. Egyik ágytól

Felbontja a város a Hangyával kötött bérhizlalási szerződést

Nagyszabású utépitési programot határozott el a városi közgyűlés

(Nagyvárad.) A városi törvényhatósági bizottság hétfőn délután öt-órától kezdettel, Hlatky Endre főispán elnöklésével közgyűlést tartott.

A közgyűlés tárgysorozatának első pontjaként Borbély Dezső főjegyző felolvasta a polgármester bejelentését Domokos László törvényhatósági bizottsági tag elhunytáról. A közgyűlés tagjai állva hallgatták végig az új magyar közigazgatás keretében működő törvényhatósági bizottság első halottjáról szóló kegyeletes viszszaemlékezést s az érdemes közéleti férfi érdemeinek méltatását.

Viszás a keresztény vallást valóban fel nem vett zsidók helyzete

Ezután a polgármester beterjesztette az 1943 december 15-én megtartott számonkérőszékéről felvett jegyzőkönyvet, amely számos igen érdekes adatot és megállapítást tartalmaz az anyakönyvi hivatal felülvizsgálásával kapcsolatban.

Igy foglalkozott a számonkérőszék a román törvények szerinti áttérések kérdésével. Ezek között figyelemreméltó a zsidók tömeges áttérése. Az áttérést az anyakönyvön átvezetik, az elhagyott és felvett vallások hatóságait értesítik, ezzel szemben azonban a tulajdonképpeni áttérés, a megkeresztelés igen sok esetben nem történik meg, tehát a hivatalosan áttért egyén tulajdonképpen nem lesz keresztény. Így a zsidó vallásból jogi forma szerint kitért, de az új vallást valóban fel nem vett személy jogi helyzete visszaesik.

Rendőri büntetőbíróóság

Ugyancsak a számonkérőszék jelentéséből tűnik ki a városi rendőri büntetőjogi bíróság helyzete. A vá-

rosi rendőri bírót a polgármester a hátralékok feldolgozása miatt a közigazgatási ügyosztály hatásköre alól kivonta és Borbély Dezső főjegyző felügyeletére bízta.

A rendőri büntető bírónak mintegy 2000 ügyre kiterjedő hátraléka volt az átvétel időpontjában. Jelenleg 211 elintézetlen ügydarab van még az elmúlt évekről. A folyó munkákból elintézetlen ügydarabok száma 101.

Eltakarítják a munkák elvégzése után maradó törmelékeket

A számonkérőszék jegyzőkönyvének további adatai szerint, Pikó János főmérnök osztályán nyugdíjazása után mintegy 600 darab hátralék maradt, amelyből feldolgozatlan még 1941-ből 117 darab, 1942-ből 295 darab van. Ezeknek a hátralékoknak feldolgozására ez év december végéig adott utasítást a bizottság, utasítást adott továbbá arra is, hogy a városrendezési ügyosztály-

amelyeket a rendőri büntető bíró ez év november hó végén kapott.

Lakéshivatal

A lakéshivatal ügyforgalma: 1942 november 1-től december 31-ig 196 lakásigénylés, kiutalást nyert 450 darab, elintézetlen 46 darab iktatmány. 1943 január 1-től november 30-ig 3156 kérvényt iktattak, végleges elintéztést nyert 2601 darab, hátralék 555 darab.

Milyen útjavításokat és burkolásokat határoztak el

A számonkérőszék jegyzőkönyvének tudomásulvétele után a közgyűlés csatlakozva Sopron városnak átiratban közölt felirathoz, hasonló szellemű kéréssel fordult a pénzügyminiszterhez és kéri a város forgalmi adórészesedési kulcsának felemelését.

Majd a törvényhatósági közúti alap 1944. évi költségvetési előirányzatának újból való megállapítása következt.

Ezután a törvényhatósági közúti úthálózat újabb megállapításáról szóló előterjesztést vette tudomásul

hoz érkezett kérelmeket minden esetben, ha nemlegesen is, válaszolják meg. A főispán szövegét a bizottságban, hogy a városban szerzte a munkák elvégzése után maradó törmelékeket rendszeresen nem takarítják el, hetekig ott fekszenek s gátolják a forgalmat. Konkrét esetekre hivatkozva utasítást adott, hogy ezeknek a törmelékeknek az eltakarítását azonnal kezdjék meg.

Árpád vezér-út felvehető legyen, mert ezek kiépítése fontos városi érdek.

Elhez kapcsolódott az előterjesztés az Árpád vezér, a Mezey Mihály és az Alsőkörösoldali törvényhatósági közúti kiépítéséről és több törvényhatósági út burkolásáról szóló előterjesztés. A város az Árpád vezér-utat 330.000 pengős hitel keretében átépíti, az alsőkörösoldali utat 300.000 pengős költség keretén belül végleges burkolattal látja el, a Mezey Mihály-utat pedig 246.000 pengős költség keretén belül alapozott kisköburkolattal átépíti. Ezenkívül kimondta a közgyűlés, hogy a Hegyközszárdobágy, továbbá a Nagyker, Kisujfalu, Kisjenő, Váradesehi, Óssy és Szentjános felé vezető utak helyreállítását sürgősnek tartja.

Határozott a közgyűlés a gróf Tisza István-út burkolása tárgyában is. Ezt a munkálatot a Magyar Általános Utépitési r. t. budapesti cégnek 830 ezer pengő végösszeggel vállalatba adja.

A közgyűlés elhatározta ezután a Horthy István-telepen létesített úgynevezett Levente-út kiépítését, közepén 3 méter széles kétrétegű beton kocsiút burkolattal, két szélén pedig egyenként másfél méter széles körös-kő burkolattal, és másfél méter széles kavicsolt gyalogjáróval. A mérnöki hivatal előirányzata szerint ez az útépítés 235 ezer pengőbe kerül, amiből a közlekedésügyi minisztérium 30 ezer pengőt, a Szociális Felügyelőség 50 ezer pengőt térít. A fedezetlen részre a város kölcsönt vesz fel.

A közigazgatási bizottságban megüresedett helyet Thury Kálmánnal, az igazoló választmányban megüresedett helyet Kaczián Kálmánnal és a jogügyi bizottságban megüresedett helyet Thury Kálmánnal töltötte be a közgyűlés.

Mivel indokolja a város a Hangyával kötött bérhizlalási szerződés megszüntetését

Vita nélkül tudomásul vette a közgyűlés a Hangyával kötött bérhizlalási szerződés megszüntetését. Az errevonatkozó határozat indokolása a következőkben tűnik ki a polgármesteri jelentésből:

A város tulajdonát képező sertéshizlaldát a város 1941 október 1-től kezdődő hatállyal a törvényhatósági bizottság határozatával 5 évre, 1946 szeptember 30-ig haszonbérba adta a Hangya R. T. budapesti cégnek s a bérleti szerződésben egyuttal évi kétezer darab sertésnek kihizlalását s a város közfogyasztására maximális áron való rendelkezésre bocsátását kötötte ki.

A bérleti szerződés megkötése idejében a sertéshizlalda teljesen elhanyagolt állapotban volt, amelyet a Hangya 60.000 pengős költséggel rendbe hozott oly feltétellel, hogy az évi bérként megállapított 5.000 pengő összegét a befektetési költségekbe beszámíthatja s az 5 év lejártával a bérletre opcióit kap.

A bérleti szerződésben kikötött évi 2.000 darab sertésen felül, illetve annak betudásával a város évente a hizlalda kapacitásának megfelelő mennyiségű sertésre kötött a Hangyával bérhizlalási szerződést a város zsír- és sertéshús szükségletének részbeni biztosítása céljából. Az 1943 évben a Hangya körülbelül 1.800 darab kihizlalt sertést adott át közfogyasztás céljára, míg az 1943-44 évre 6.000 darab sertés bérhizlalására

a másikig ment, beszélgetett, nevetgált. Napos és Pajtás mindenütt utána esett, lett-boltott. A sebesültek olyan jól tartották őket, hogy szinte már négyzetesek voltak a kövérségtől. Kis pofájuk fénylett a boldogságtól, hogy gazdájukat járkálni látták.

Es úgy szokott az lenni, hogy egyik öröm vonza a másikat: Kiss hadnagy alig, hogy lábára állt, nagy csomagot toltak eléje. Hazuról jött, s teli volt rakva minden jóval. Az egész szoba az ágya köré ült, úgy bontogatták a csomagot, s hogy előkerült a hazai, megtelt jószaggal a kórházi szoba, és édes érzéssel a katona szív. A két kutya aprókat ugatott örömeiben és a csomag papírját cibálta. De olyan jóllakottak voltak, hogy enni semmiből sem tudtak.

A csomag mélyéből, mint minden jónak a koronája, előkerült egy kulacs. Jó hasas kulacs volt és kedvesen kotyogott benne valami vidámitó nedű. Ettek s aztán sorra jött húztak a kulacsból. Olyan jól esett, hogy aki ivott belőle, csak nyögni tudott a gyönyörűségtől.

— Ez nem krumpipálínka, mondták nevetve. A törköly tiszta jó szaga meg szállt, szállt a levegőben, elnyomta a fertőtlenítők szagát. Vidámitó, vidámitó, a lelkeket.

Egyeztetve csak felhúzták a szemüket a hány.

— Várjatok csak, — szólt — hol van Czako Marci, a legényem? Viszek neki is egy kis vidámitót.

— A hatosban. — ordították több oldalról. A hadnagy felkapta a kulacsot és elindult. Igaz, hogy ágyba, falba és ajtóba kapaszkodva járt, de megtalálta a hatos szobát. Az egyik ágyból virgyorgó fej emelkedett fel:

— Hadnagy úr kérem, — bűg Czako Marci mély hangja.

— Hogy vagy Marci? — örvendez a hadnagy és már nyitja is a kulacsot, — húzzál vagy kettőt belőle, aztán megüünk is hazafelé.

Czako Marci elvette a kulacsot, a két kezével megdéldegeltte, aztán szép akkurátusan a szájához illesztette és jót húzott belőle. Nyögött egyet, a szeme is kétfelé nézett a gyönyörűségtől.

— Mán jobban vagyok hadnagy úr, — vigyorgott.

— Húzz még egyet, — biztatta a hadnagy.

Nem nagyon kellett biztatni Marcit újra rátelepedett a szájával a kulacsra, és bizony nem igen akart leszállni róla.

— És most a többi bajtársaknak is adunk, — szólt a hadnagy és minden fénylő odakinálta a kulacsot.

— Hazai, — szólt — lelket, testet gyógyít.

A bakak ittak és fényes szemmel néztek a tisztre.

Mikor az utolsó ágyhoz ért, szinte visszadöbbsent. A szikrázó szemü sötét arc feküdt a párnán. Jól megnézte, kétségtelen, az orosz ez, aki rálött.

— Igyál te is, — szólt, s bal kezével előretolta a kulacsot.

— Nem ismerem meg? — szólt az orosz és értelmes szeme kíváncsian me-rejt a hadnagy arcába.

— Dehogyan nem! — mosolyodott el a hadnagy. — A te munkád, — és bal kezével felkötött jobb karja felé hőköt.

Az orosz szeme kerekre nyílt és fejét hátrább húzta a fal felé.

A hadnagy felkacagott.

— Igyál, ha mondom, ettől meggyógyulsz hamarosan, — szólt vidáman és a kulacsot az orosz orra alá tolta.

Az orosz elvette a kulacsot, gyöngöden két kezébe fogta, arca lassan elfehéredett, és szikrázó szeme mind kisebbre és kisebbre húzódott, olyan kicsire, hogy éppen csak két nagy ragyogó könnyesepp fért ki rajta. A könnyeseppnek néhány pillanattal megültek a szempillákon, aztán szígyenlősen, gyorsan végigszaladtak a hecselt arcon.

— Hát ilyenek vagytok ti magyarok... — mondta.

— Hát ilyenek vagyunk... — felelt halkán a hadnagy és balkezével, suta mozdulattal megigazította az orosz helyiállt lábán a félrecsuszott takarót.

EMGE kalászos gazdák avatása Csokalyon

kötött szerződés alapján mind a mai napig összesen 400 darab sertést állított be a Hangya 1943 augusztus óta, amely sertéseket 1944 január 1-ével fogtak hizlalásba, dacára annak, hogy úgy a város, mint a vármegye a sorvany sülldők beszerzésére a Hangyának a legmesszebbmenő hatósági támogatást nyújtotta.

A sertéshizlalda bérbeadásával a város vezetősége azt a célt kívánta szolgáltni, hogy így a nehéz időkben is a város zsirellátását legalább részben biztosítsa. Az eddigi eredményekből megállapítható, hogy a Hangya vállalati kötelezettségének nem felelt meg. Az ebből származó súlyos közlekedési nehézségeknek a város lakosságát kitenni nem lehet.

A fentiekből kifolyólag a polgármester elhatározta, hogy a Hangyával a hizlalda használatára kötött szerződést felbontja, a hizlaldát a város házikezelésbe veszi és házikezelésben igyekszik gondoskodni a jövőben a sertések beállításáról és felhizlalásáról. A városi közlekedési bizottság is egyöntetűen a sertéshizlalda bérletére a Hangyával kötött használati szerződés felbontása mellett foglalt állást.

170 ezer pengő az Erzsébetligeti sportpálya korszerűsítésére

A közgyűlés ezután az Erzsébetligeti sportpálya további korszerűsítésére elkészített 340 ezer pengős költségvetést fogadta el. Ebből 170 ezer pengőt a város háztartási alapja visel, míg 170 ezer pengőt az Országos Sport Központtól segély címen kérelmezik.

Ingatlan kisajátítások

Kimondta a közgyűlés a Mátyás király-út 2. és 4. szám alatti ingatlanok kisajátítását. Ezek az ingatlanok a Groszmann Ödön és a Lőble Hugo r. t. tulajdonát képezik.

Ezután elfogadta a közgyűlés Ifj. Popper József ajánlatát az úgynevezett Popper-féle ingatlan kisajátításának ügyében.

Ifj. Popper József azzal az ajánlattal fordult Nagyváradi városához, hogy amennyiben a város ingatlanainak teljes kisajátítását eláll, hajlandó az állami közút építéséhez szükséges mintegy 8,1 négyszögöl (9,1 m²) területet folyó év április hó 15-ig ingyen és tehermentesen a városnak átadni, a rajta levő épületrészt saját költségén lebontani és a békéltetéstől számított két éven belül a visszaradi és a szintén tulajdonát képező szomszédos telken levő régi épületeket lebontani és azokon, a város által előírt stílusban és keretben egy modern bérházat építeni azzal a biztosítékkal, hogy amennyiben ezen kötelezettségének kérelmező vagy jogutódai eleget nem tennének, Nagyváradi városának feléled a kisajátítási joga a fenti határozattal már kisajátított telekre nézve és ingatlantulajdonos kötelezi magát, hogy a szomszédos telket forszalmi értékében a városnak átengedi.

Az ajánlatot azzal fogadta el a közgyűlés a kisgyűlés javaslata alapján, hogy a kérelmező tartozik a lebontást a város felszólítására haladéktalanul eszközölni, úgyszintén az átépítést is 30 nap alatt eszközölni, a lebontás után visszaradi épületrészt tartozik saját költségén tetszőlegesen felfalazni és a városnak átadandó területen levő épületrészt lebontásért kártérítést nem igényelhet.

A közgyűlés 7 órákor ért véget.

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet által Csokalyon rendezett háromhetes téli gazdatanfolyam Kellner György ny. m. kir. állategészségügyi tanácsos vezetésével 1944 február 6-án kezdődött és február 27-én véget ért. A tanfolyamra jelentkezett 51 hallgató, vizsgára beosztott: 30.

A záróvizsga február 27-én volt, előzőleg a tanfolyam hallgatói istentiszteleten vettek részt.

Mint vizsgabiztos elnök, dr. Lakatos Tibor ny. kir. gazdasági felügyelő volt kiküldve. Jelen voltak még: Papszász Lajos felsőházi tag, Koppány Rezső igazgató, az EMGE nagyváradi kirendeltségének vezetője, Gyimesi Gyula kirendeltségvezetőhelyettes, Farkas Lóránt eszékelyi bírtokos, Benedek Géza gazdaköri elnök, Selmecei Dezső községi gazdasági előjáró, a székelyhídi ny. kir. gazdasági felügyelő és a tanfolyam előadója.

A Hízekegy elhangzása után Kellner György üdvözölte a vizsgabiztos elnököt, valamint a megjelent vendégeket, jelentést tett a tanfolyam menetéről és kérte a vizsga megejtését.

Dr. Lakatos Tibor vizsgabiztos elnök megnyitva a vizsgát, Kellner György áll-

ategészségügyi tanácsos, tanfolyamvezető: állattenyésztésből, izkarmányozásból és állatbetegségekről feleltek a hallgatók, majd Beck Gyula előadó a növénytermelés és talajművelésről, végül Székely Lajos kertész a gyümölcstermelés és szőlőművelésről. Miután a vizsgára előállott 30 kisgazda a vizsgát sikerrel letette, dr. Lakatos Tibor vizsgabiztos-elnök köszönetnyilvánítással „EMGE kalászos” gazdakká avatta egyenként a hallgatókat, akik bizonyítványt is kaptak a tanfolyam hallgatásáról. Miután Benedek Géza ref. lelkész, gazdaköri elnök megköszönte az EMGE nagyjelentőségű kulturális munkáját, a Himnusz eléneklésevel az ünnepély véget ért.

A tanfolyam tartama alatt Kellner György állategészségügyi tanácsos a Baromfitenyésztésből és baromfibetegségekről, Székely Lajos kertész pedig a kenyéskertészetből külön-külön előadást tartottak a község lakosságának nagy érdeklődése mellett. A tanfolyamok tartama alatt Bodnár Sándor országgyűlési képviselő is megtisztelte látogatásával.

Ki kell még említeni Selmecei Dezső községi gazdasági előadót, aki a tanfolyam rendezésén példás ügyszeretettel fáradozott.

A március havi hadisegélyek kifizetésének sorrendje

Tudomására hozom az érdekelteknek hogy a városi adóhivatal a március havi hadisegélyeket az alábbi sorrendben és időben fogja kifizetni:

I. Adóhivatali pénztár.

(Városháza, földszint 10. sz. szoba.)
1944 március hó 1-én 1-től 250-ig,
2-án 251-től 500-ig,
3-án 501-től 750-ig terjedő sor-szám alatt törzskönyvezett hadisegélyeket fizeti ki.

II. Városi főpénztár.

(Városháza, földszint 1. sz. szoba.)
1944 március hó 1-én 751-től 1000-ig,
2-án 1001-től 1250-ig,
3-án 1251-től 1500-ig terjedő sor-szám alatt nyilvántartott hadisegélyeket fizeti ki.

A közérdeku munkaszolgálatot teljesítők hadisegélye 1944 március hó

4-én kerül kifizetésre és pedig az 1-től 300-ig terjedő számok alatt nyilvántartott hadisegélyeket az adóhivatali pénztár, míg a 301-től 600-ig terjedő sorszámok alatt törzskönyvezett hadisegélyeket a Városháza, földszint 13. számú szobájában fogják kifizetni.

A hadisegélyek kifizetése a fenti napokon délután 4 órakor kezdődik.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a városi adóhivatal a fenti sorrendhez a legszigorúbban ragaszkodik és kivételt senkivel sem tesz. Mindazok, akik a megjelölt napokon nem jelentkeznek, hadisegélyüket csak 1944 március 16-tól kezdődőleg vehetik át.

Nagyvárad, 1944 február 25.

vitéz Morvay Arpád s. k.,
a városi adóhivatal főnöke.

Mikor hívhatók a mentők?

A Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesülete nagyváradi kirendeltsége mentőállomását, gyakran ny. esetben is hívják beorvoszállításra, amikor a mentők előírásaihoz igazodva a betegszállítását teljesíteni nem tudják.

Közölni teszem ezért, hogy a Nagyváradi Mentőállomás indokoltan csak akkor hívható, illetve betegszállítást csak akkor eszközölhet, ha a beteg szállítását orvos kéri, illetve az orvos igazolja, hogy a szállítás szükséges és az csak a mentőállomás útján teljesíthető.

Az erre vonatkozó irat megszerzése a beteg, illetve hozzátartozói kötelessége, úgyszintén a betegszállítást kérő félnek kell előzetesen gondoskodni a szolgálatban való elhelyezéséről, illetve hely-

biztosításáról és az erre vonatkozó iratok bemutatásáról.

Tájékoztató közlöm továbbmenetleg, hogy a mentőállomás fertőző betegek szállítását — szabályai értelmében — nem teljesíti. Ez a járványkórház feladata. Rendkívüli esetben (pl. jármű hiányában) és ha életveszélyről van szó, kivételosen a mentőállomás a fertőző betegek szállítását is elvégzi.

Féltreértések elkerülése végett hangsúlyozni kívánom, hogy a mentőállomás minden olyan esetben amikor halálvesztél vagy hirtelen megbetegedésről van szó és elsősegélynyújtásra és életmentő jellegű orvosi beavatkozásra — szállításra van szükség, azonnal és késedelem nélkül barking szóbeli vagy írásbeli megkeresésre — kivonul. Az elsősegélynyújtás díjtalan. A be-

tegzállítáért és az elsősegélynyújtás fogalmán túlmenő ténykedésért pl. az első segélyben részvevő személy szállítáért — a megállapított díj fizetendő a beteg vagy hozzátartozójától.

Ugyancsak felhívom a figyelmet arra is, hogy a mentők hívása esetén az esetet jelentő félnek nevéét és a felhívó telefonállomás számát is közölni kell az eset helyének és a balcsét lényegének bemondásán kívül. Ezen adatok feljegyzése azonban a kivonulást nem köslelteti, mert közben a mentők riasztása is megtörténik.

Vidéki szabályokat és segélynyújtást a nagyváradi mentőállomás szintén teljesít, de természetesen csak a rendelkezésre álló járművek és személyzet figyelembevételével és annak keretén belül.

A háborús anyagbeszerzési nehézségek a mentői szolgálat fenntartását főként a gépjárművekhez szükséges üzemanyag, gummi, alkatrészek, gyógy és kötszerek pótlását — mindinkább akadályozzák, ezért felhívom úgy a közönség, mint a gyakorló orvos urak figyelmét, hogy a mentőket csak elkerülhetetlen szükség esetén vegyék igénybe és őket közérdeku szolgálataik teljesítésében támogassák.

Nagyvárad, 1944. február 25.

Dr. Soós István s. k.,
polgármester.

Dr. Hlatky Endre előadása az Újságíró Otthonban

(Nagyvárad.) Hétfő este nagyszámú közönség hallgatta végig dr. Hlatky Endre főispán előadását az Újságíró Otthon termében. A főispán szívesen és ismert közvetlen előadó modorában emlékeztet meg az 50 év előtt Nagyváradon megjelenő „Balogy” című vicclap születéséről, valamint két és fél évszázad történetéről. A kitűnő előadó alapos és hozzáférő kutatás eredményéről számolt be, meglepetéssel a régi Várad irodalmi életét és újságíróink munkáját.

A hálás hallgatóság gyakran hangulatos derűvel élvezte az idézeteket és mindvégig nagy figyelemmel hallgatta a nívós előadást.

Dr. Karácsonyi Sándor, a budapesti és szegedi tudományegyetemek tanára tart csütörtökön előadást a Szabadegyetemen

A Szabadegyetem II. félévének 9. előadását dr. Karácsonyi Sándor professzor tartja „Magyar éorskérés és a mai magyar irodalomban” címen. Dr. Karácsonyi Sándor professzor országos viszonylatban a legkiválóbb előadók közé tartozik. Előadásainak mély tartalma és közvetlen hangja lebilincseli a hallgatókat: előadó és hallgatók együtt gondolkoznak, együtt éreznek, együtt alkotnak létező problémákról. A professzor Szabadegyetemünk 1942—43. tanévi előadássorozatában is tartott előadást a nevelés és a közvilágosság alakítása tárgykörrel. Akik ezt az előadást hallgatták, bizonyára nagy érdeklődéssel várják mostani, csütörtökön délután 6 órakor a városháza dísztermében tartandó előadását. A Szabadegyetem vezetősége kéri a tanulmányos ifjúságot, hogy — a teremnek zsúfolásig remélt megtelése való tekintettel — a karzatán foglaljon helyet.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZABÓYI DEZSO-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Vatikán az olasz műkincsek gyűjtőpoulja. Zürichből jelentik: (MTI) Chjaseoból jelentik: A Vatikán újabb gyűjtőpontjává vált egész Olaszország legszebb műemlékkinccseinek. A ládák ezrei rejtgetik itt Róma, Firenze, Milánó, Velence és Nápoly legszebb kincseit.

Időzített bomba Farinacci gépkocsijában. Genéből jelentik: (B. T.) La Suisse milánói értesülése szerint Farinacci gépkocsijában időzített bomba robbant abban a pillanatban, amikor a kocsi üres volt. A bombát egy aszony virágcsokorban elrejtve nyújtotta át Farinaccinak. Senki sem sérült meg.

LEGOLTALMI KÖZLEMÉNYEK RADIÓKÖZVETITÉSÉRE KERIK FEL A VENDÉGLÁTÓ ÜZEMEK TULAJDONOSAIT. Nagyvárad. Saját tud. A m. kir. rendőrség nagyvárad kapitánysága felhívja az összes vendéglátó üzemi tulajdonosainak figyelmét, hogy saját és a közönség érdekében a honvédelmi miniszter által hétfőn és csütörtökön délután leadott légoltalmi közleményeket az üzemiükbe felszerelt rádiókat a közönség részére közvetítsék. A légoltalmi közlemények minél szélesebb körben való ismeretése mindnyajunk érdeké.

Az Ipartestületi Ipari szakosztálya felhívja tagjai figyelmét, hogy anyagigényléseiket március hó 1-től március hó 6-ig jelentésk be a szakosztálynál a hivatalos órák alatt (dél előtt 9-től 1-ig). Az igényléseket csak az illetményjegyzék bemutatására és az Ipartestületi bejelentett munkakönyvekre tesszük fel. Elnökség.

Az AURORA VEGYIPARI R. T. igazgatósága mélyen le-sújtva tudatja, hogy vállalatunk ügyvezető igazgatója **rábaprodányi GYEVAY-WOLFF KAROLY** úr ny. áll. főhadnagy, több hadiképzés, nemzetvédelmi kereszt stb. tulajdonosa, 46 éves korában váratlanul elhunyt.

Fáradtságot nem ismervé, önmagát nem kimélő agilitással minden idejét és széleskörű tudását vállalatunk fejlesztésének szentelte és elhunytá pótolhatatlan veszteséget jelent számunkra.

Földi maradványait március 1-én délután 4 órakor fogjuk a budapesti farkasréti temetőben örök nyugalomra helyezni.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni!

Az AURORA igazgatósága

Népmagyarosítás. Diplom-Kaufmann Heldenhofer Jenő a Hitelbank nagyváradj fiókjának tisztviselője, nevel. belügyminiszteri engedéllyel anyai ágon a nemesi családából származó „Tiszai”-ra változtatja.

Catalunya áradás áldozata lett. Zürichből jelentik: (MTI) Madridból jelentik: Súlyos felhőszakadások után Catalunya nagy áradás áldozatává lett. Emberéletben elszorított kárról eddig nincs jelentés. Madrid és Catalunya fővárosa között megszakadt a vasúti összeköttetés. Barcelona kikötőjében több hajó keresett menedéket a földköztergeri viharok elől.

TÜZHARCOS KÖZGYŰLÉS NAGY-SZALONTÁN. A Magyar Tűzharcos Szövetség nagy-szalontai főcsoportja február hó 27-én tartotta meg évi reudes közgyűlését, melyen az Országos Elnökség képvisletében Vitan Zoltán bankigazgató, országos választmányi tag jelent meg. A nagyvárad főcsoport 25 tagú küldöttségével képviseltette magát, élükön vitéz Nagy István titkár, Bodó Albert törzesszázpáncsnok és Bordó Ferenc zászlóvezető. Példát mutatva a bajtársi összefogásnak és kötelességnek. Dr. Balaton Zoltán orvos, főcsoportelnök magas színvonalú elnöki megnyitása után Szendy Lajos gyógyszerész vezető-tiszt terjesztette elő a Szövetség működését ismertető jelentését, majd a titkári, pénzügyi és számvizsgáló bizottsági jelentést a közgyűlés egyhangulag elfogadta. Vitan Zoltán központi kiküldött tartott még nagyhatású beszédet a belső front megszilárdítása érdekében a bajtársakra háruló kötelességekről, a lemondás és áldozatkészségben való példaadásról. A szépen sikerült közgyűlés dr. Balaton Zoltán elnök záróbeszéde után a Himnusz hangjaival ért véget. Este bajtársi vacsora volt, melyen több pohárköszöntő hangzott el.

Bombatalálat érte a belsínki magyar követséget. Helsinkiből jelentik: (MTI) A finn főváros elleni vasárnapj súlyos légítámadás alkalmával a magyar követség épületét is bombatalálat érte. Sem a követség tagjainak, sem az alkalmazottainak nem történt bajuk.

A GUTENBERG DALKÖR tagjai biztossággal értesítettek, hogy a március 1-én, szerdán kezdődő dalörán, este 7 órakor kivétel nélkül szíveskedjenek megjelenni. Vezetőség.

A Hitel februári száma. Most hagyta ez a sajtót immár IX. évfolyamába járó Hitel új, februári száma. Az új szám vezetőhelyén Jékely Zoltán a 25. éve halott Ady Endréről emlékezik meg, a maga értékére szállítva le azokat az érveket, amelyekre hivatkozva egyesek a nagy magyar költő személyét és költészetét ma is megbélyegzik. Ezt követőleg Tinódi Gábor, a délerdélyi magyar szellemi élet újrászervezésével járó nehézségeket és a háromévi munka eredményeit ismerteti. Ez az első kísérlet továbbra is román uralom alatt élő magyarság szellemi és közmívelődési életének teljes felmérésére s mint ilyen nemcsak hézagpótló, de valósággal forrásértékű ez a tanulmány. A továbbiakban I. Tóth Zoltán, az erdélyi román nemzeti öntudat ebredésével és azon idők egyik román vezetőegységével, Cotorea Gerontiuszal foglalkozik. Adobolyi Nagy Miklós Szamosújvárról ad történelmi fejlődés-vázlatot és statisztikai táblákkal alátámasztott mai helyzetképet. Zathureczky Gyula pedig politikai iródmunka három új művét: Bardsey László, Maklai János és Borsody István könyvét ismerteti. E nagyobb tanulmányokat a szokott kisebb közlemények egészítik ki.

BELVÁROSI

Zenélőmalom

Szeleczy, Szilassy, Latabár, Dajka, Vaszary

Kedvezményes jegyek csak márc. 6-tól érvényesek.

Félmillió pengő a debreceni kollégium modernizálására. A Magyar Tudósító jelentik: Ismeretes, hogy öt négyezéves Debreceni Református Kollégium modernizálására nagyvárnyu gyűjtési mozgalom indult meg a tiszántúli egyházközségekben. Az adakozásból eddig főleg a kis- és közép-nagyváru gyülekezetek vettek ki részüket s azok, akik a kollégium jótéményeit élvezték tanulmányaik folytatása következtében. Eddig félmillió pengőt ajánlottak meg a nemes célra és ebből az összegből már kétszázötvenezer pengőt be is fizettek.

Épületes „cseszlovák” családi perpatvarról tudósít a Pozsonyban megjelenő Slovak. A lap szerint a cseszlovák emigrációk különböző tagjai között már odáig fajult a veszekedés, hogy egyenlenségeik, vitáik eldöntésére nem az elnök urat, Benes Eduárdot kérik fel, hanem angol és amerikai bíróságok előtt keresnek céltételt egymással szemben. Legutóbb például Bohus Benes, a cseh államelnök unokaöccse, Osusky, Csehszlovákia volt párizsi nagykövétél és Priala tábornokot „gonosz hazaférőnek” nevezte. A két sértett a londoni békebíróhoz fordult, aki nemrég hozott ítéletével 150 font erkölcsi elégtételt fizetésére kötelezte Bohus urat. A bírói ítéletet azonban csak posta útján tudták kikézbenteni az érdekeltek, miután Bohus Benes jelenleg San Franciscóban teljesít szolgálatot az ottani cseszlovák konzulátuson. Jellemző egyébként az angol bíróság elfogultlanságára, hogy a perben Benes Eduárd személye is szóba került. Az ítélet indoklása most megállapítja, hogy Benes Eduárd nem tekinthető nemzetközi jogi szempontból is a cseszlovák állam elnökének...

40 pengő a búza ára. A MTI jelentik: A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlanok vagyonsváltása fejében fizetendő búza árát március hónapra 40 pengőre állapította meg.

Nagyvárad thj. város I. f. Iparhatósága 3899-1944. kig. sz.

HIRDETMÉNY

Balla és Társai állatj és szárított növényi termékek értékesítő k. f. t. Budapest, Akadémia-u. 7. sz. a lakosnak a Nagyvárad, Francia-u. 52. sz. a. telken pótkávé gyártó üzemi telep felállítására céljából az I. f. Iparhatósághoz benyújtott kérelme és az 1884. XVII. t. c. 27. §-a alapján a helyszíni tárgyalást 1944. március 8. napján délelőtti fél 10 órára tűztem ki.

Erről a kérdéses telek körül lakó szomszédokat, általában a közönséget azzal a felhívással értesítem, hogy mindazok, kik a tervezett telep ellen bármilyen okból kifogást akarnak tenni, azt az I. f. Iparhatóságnál, Teleki-u. 3. I. em. 6. sz. a. a tárgyalás napjáig írásban, a helyszíni tárgyaláson pedig szóval előterjeszthetik.

Nagyvárad, 1944. február 18.

Dr. Kazó Károly, s. k. ügyvéd tanácsnok, mint I. f. Iparhatóság

Árverési hirdetés

Nagyvárad thj. város adóhivatala akadályozzák, ezért felhívom úgy a Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600 P. M. rendelet 67-69. szakasza alapján az első árverést 1944. március 18-án, a másodikat 1944. március 28-án a városi közkertárban (Szept. 6. utca 2.) kitűzöm.

- Árverési feltételek:**
1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyedrése erejéig tesznek vételi ajánlatot.
 2. A második árverésen azonban az ingóságok becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
 3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalék.
 4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.
- Nagyvárad, 1944. február hó.
- MESTER MIHALY,**
 megb. végrehajtó.

Szolgáltatás gyógyszertárak:

- IV. CSOPORT:**
- Gránátalma gyógyszertár, Rakoczi-u. 27. (Irgalmasrend) 15-25.
 - HUNGARIA gyógyszertár, Musszli-tér 8. (Szabó Aczél I.) 15-28.
 - MINERVA gyógyszertár, Szent László tér 3. (Gálos F.)
 - ORANGYAL gyógyszertár, Gróf Teleki Pal-u. 44. (Róvész J.)

A gyógyszertárak éjjeli szolgáltatás szombat reggeltől a következő szombattal reggelig tart.

Az AURORA VEGYIPARI R. T. tisztviselői kara és munkássága a váratlan csapástól megrendülten jelentjük, hogy GYEVAY-WOLFF KAROLY igazgató úr rövid szenvedés után örökre itthagott minket. Munkában, kötelességteljesítésben és a rólunk való gondoskodásban el-töltött életében örök példaképet állított nekünk, melyet szívünkbe zárva fogunk megőrizni.

Földi maradványait március 1-én délután 4 órakor fogjuk a budapesti farkasréti temetőben örök nyugalomra helyezni.

TISZTVISELŐI KAR és MUNKASSÁG.

KÖNYVISMERTETÉS

Halász Antal: Idők viharában

Halász Antal nem-gyűlöltő újságíró könyvet adott ki „Idők viharában” címmel. A szerző, aki kétségkívül saját magát mintázza a regénykísérletnek nevezhető munka főhősében. Nagyváradon indítja meg a eszékmenyt, amelyet következőtösen „folyóparti város” névvel emleget, de a leírásokból s néhány közismert figura ábrázolásából a helyszín félreismerhetetlenül megállapítható. Egy újságíróról szól a könyv, aki az elbeszélés elején úgy látja az olvasó, hogy az idők viharában elvesztette foglalkozását, de később ugyanez a vihar csodálatosképpen zászlósi ranggal sodorja őt a harctérre, ahol légi harcban is részt vesz. Közben időnként ellágyultan gondol vissza a régi jó időkre, amikor még nem számítottak Nagyváradon a felekezeti ellentétek. A szerelem is megérinti a harcvezető „örökifjú” újságíró szívét s ez is támaszt neki bonyodalmat a naiv előadásu könyvben, amelynek legmelegebb és legizgalmasabb részletei a hitelességet meglehetősen nélkülöző fejezetek mellett azok az oldalak, amelyeken az író apai érzésének lirája csendül meg.

Kalotaszegi Madonna

Nemrég hagyta el a sajtót Szefed-din Sefketbey ismert erdélyi író. Kalotaszegi Madonna c. regénye. Nagy sikerére jellemző, hogy megjelenése után mindjárt már filmesítették is. Nagyvárad közönségének most éppen módjában áll a filmet megnézni.

Élethűen élvezzük a Kalotaszeg természeti szépségeit. Róma hatalmas és örökértékű alkotásait és műremekeit; bepillantást nyertünk polgári és költői; művészek szép és regényes élete elevenedik meg e munkában.

Hegyi Ádám fiatal festőművész Kalotafőn ismerkedt meg a Kolozsvárról ott nyaraló Enyedi Nórával. Egy mása szeretnek. A művész közben Nóra udvarlójának. Karsay Géának pártolására ösztöndíjat kap Rómába. Az ösztöndíj átvétele után a művész elkíséri a légyótról. Nóra erre Karsay felesége lesz. Hegyi Rómában hatalmas sikert arat: legszebb műve a Kalotaszegi Madonna, amelynek főalakja éppen Nóra matyóruhában. Nóra azonban nem boldog férje mellett, egész lelkületét Hegyi Ádám tölti be. Karsay látja Nóra boldogtalanságát, lemond róla. Nóra pedig Hegyi felesége lesz.

Nem értünk együtt a végő kifejlődésével. Kevés lélektani okadatulással is szöveg megoldást reméltünk. Még szerencse, hogy a film másként oldotta meg a problémát.

Szép, zamatos nyelvezetét, plasztikus leírásait őszinte örömmel élvezheti az olvasó.

Pályázati hirdetés

Felhívjuk olvasóink figyelmét a vasúti pályaudvaron kifüggesztett hirdetésre. A hirdetés 16. életévüket betöltött, de 18. életévüket még be nem töltött, IV. középiskolai képesítéssel bíró ifjaknak az államasutaknál üzemi segédtsízi növekedés minőségben leendő felvételehez szükséges tudnivalókat tartalmazza. Felvilágosítást nyújt és kérvényt elfogad az állomásfőnökség. A kérvények az államasutak kolozsvári üzletvezetőségéhez is beküldhetők.

Állomásfőnök

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleménye:

„Zenebohócok” keddtől minden este

Zilahy Lajos: *Zenebohócok* című színdarabját kedden este mutatja be a színház. Bemutató bérlet keretében. Főszereplők: Kemény Gizi, Antal Erzsé, Szabó Ernő, Halasi Gyula, Szögi Arany, Barsy Béla és Ross József. Szerdán este A-bérlet, csütörtökön és pénteken este bérletszűnet.

Latya-Maty, mint Robinson, vidám gyermek-operett szombaton délután egyenyed 4 órai kezdettel, *filléres helyábrakal* kerül színre, hogy minden jó gyermek megnézhesse ezt a pompás, vidám meseoperettet. Jegyek már válthatók.

Vasárnap délután 3 órakor: *Érik a buzakalász* vidám, kacagató, magyar levegőjű operett, vasárnap este

este 6-ig tartja fent. A bemutató-bérletnek 6-án és 7-én estére, az A-bérletnek pedig 7-én délutánra és 8-án estére. Jegyek az operaelőadásokra szerdán délelőtt 10 órától kaphatók.

MŰSOR:

Kedden este háromnegyed 7 órakor: *Zenebohócok*. Bemutató bérlet. Szerdán este háromnegyed 7 órakor: *Zenebohócok*. A-bérlet.

Csütörtök este háromnegyed 7 órakor: *Zenebohócok*.

Pénteken este háromnegyed 7 órakor: *Zenebohócok*.

Szombat délelőtt egyenyed 4 órakor: *Latya-Maty, mint Robinson*.

Varrógép-, kerékpár-, motor-, zippzár-, javítás
JAKAB műszerész, Kossuth-u 5. Telefon: 23-30

6 órakor pedig az idény legnagyobb operett-sikere, az *Egy boldog pesti úr van műsoron*. Rendes helyábrak. M. t. bérlet figyelembe! A kolozsvári Nemzeti Színház vendégjátékaira (márc. 6-án és 8-án este *A bolygó hollandi*, 7-én délután és este a *Parasztheccsület* és *Seherezade*, a színházi pénztár helyeiket csütörtökön *Seherezade*.

Vasárnap délután 3 órakor: *Érik a buzakalász*.

Vasárnap este 6 órakor: *Egy boldog pesti úr*.

Hétfőn este fél 6 órakor: *A bolygó hollandi*.

Kedden délután fél 3 órakor és este 6 órakor: *Parasztheccsület* és *Seherezade*.

SPORT

NAC-Bezdáni SE 9:4 (4:1)

Bezdán. (MTI.) A Nagyvárad AC hétfő délután Bezdánban 9:4 (4:1) arányú győzelmet aratott barátságos labdarugó mérkőzés keretében a Bezdáni SE ellen. Góllövők: Sárvári 4, Barna 2, Tóth III. 2, Gábori öngól, illetve Horváth II. 2. Kiss és Ruff I—1 góllal.

A mérkőzésről Rónay Ferenc eze-

ket mondotta:
— A mérkőzésen erősen meglátott a barátságos jelleg. De nem is volt egyéb célunk egy jó edzőmérkőzésnél. A fiúk az előző napi kemény csata ellenére is jól mozogtak, különösen Sárvári volt nagy góllövő elemében. A fogadtatás és az ellátás kifogástalan volt.

Ajtay Gyula NAC ügyvezető elnök sportkitüntetésé

(Nagyvárad.) Ajtay Gyula, a NAC ügyvezető elnöke az Árpád Lövész Egyesületben és egyéb sportonulon elért eredményes munkásságának jutalmául, az OSK elöterjesztésére, I. osztályú sportérmert kapott. A tevékeny sportvezető már régen rászolgált a felsőbb elismerésre. Gratulálunk az értékes kitüntetéshez.

Dr Vass István a NAC fővárosi képviselője

(Nagyvárad.) A NAC vezetőségének felkérésére dr Vass István vegyész mérnök vállalta el az egyesület fővárosi képviselőjét. Dr Vass István elismert sportember, aki a legnagyobb jártassággal bír a sportvonalak minden ágában és így a váradit zöld-fehérek budapesti ügyvitelére a legjobb kezébe került.

RÁDIÓ

SZERDA, MARCHIUS 1.

8.35 Hangtémék.
10.15 A Budapest honvéd őrszázolái zenekara.
11.00 Közvetítés a belügyminiszterium díszterméből.
12.05 Országos Postászenekar.
13.30 Honvédeink üzennek.
14.00 Légierők zenekara.
15.00 Szórakoztató muzsika.
15.30 Cholnoky Jenő dr előadása.
16.15 Muzsikáló zenei lexikon.
17.00 Se szó, se beszéd — muzsika.
17.35 A svájci magyar kiállításról írt Háász Aladár előadása.
17.50 Honvédek műsora.
18.40 Világpolitikai kérdések — vélemény-

nyek.

19.00 Dal, muzsika, vers a magyar rónáról.
20.00 Négyszemközt Csathó Kálmánnal a könyvtárszobában.
20.10 Táncezene.
20.35 Nőiret Irén február 28-ai dalestjének közvetítése.
22.40 Kedvelt szalonzenekarok.
23.00 Filmadalok.
23.30 Csárdások.

Budapest II.

19.00 Az Országos Liszt Ferenc Társaság hangversenye.
20.15 Olasz nyelvtanítás.
21.15 Rozsnyai Kálmán előadása.
22.00 Seta Operettországban.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Bürofedeles kitűnő hintó eladó. Weisz Mihály, Hortthy Miklós-út 39. 636

Menyasszony és koszorúleány művirág fejdiszek és kézicsokrok. Ezüst- és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azonnali hozott anyagokból is olcsón készítenek. Karácsonyi püspök-utca 52. (Erzsébeti-gei sportpályánál)

Egy Szupper 4 + 2 rádió eladó. Mikszáth Kálmán-u. 42. 644

Alma kórházak, cukrárszok részére olcsón beszerzhető. Szacsay-utca 17. pincében. 620

Zongora rövid keresztűros, új állapotban olcsón eladó. Megtekinthető Csáky-utca 39. ajtó 1. 655

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindenemű fergék irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Gazdálkodók! 8-10 hold sponót termesztésére termelési szerződést köt a Vegyi- és Elelmiszertipari r. t., Nagyvárad, Anyos Pál-utca 2-6. 648

Varrógépjavítás egy évi felelősséggel Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. Telefon 23-30.

Intelligns asszony szobát azonnalra keres vagy lakótársnőnek menne. Cím a kiadóban. 651

Állást nyer

Középkorú főzőmindenes nőt keresek március 1-re természetbeni díjazásért. — Cím a kiadóhivatalban. 641

Perfekt villanszerelőt, aki a motorok kezeléséhez ért, azonnal alkalmazunk. Ajánlatokat „Villanszerelő” jellegre a kiadóhivatalba kérünk. 647

Napszamosokat azonnal felvesz a Vegyi- és Elelmiszertipari r. t., Anyos Pál-u. 2-6. sz. 648

Segéd munkásokat és segéd munkásokat 16-16 felfel felvételre keres Dreher-Hagenmacher Sörgyár. Jelentkezés a váradszőlősi telepen 10-12 óra között. 652

Könyvelésben jártas keresztény gépíró és gyorsíró tisztviselőt és beosztottakat keres azonnal alkalmazunk. Jelentkezni délután 5-6 óra között irrodájában Rimánóczy-utca 3. 656

Állást keres

Mestervizsgázott gépszerelő és vasesztergályos, a szakma minden ágában jártas, 29 évi gyakorlattal vezetői állást keres. Cím a kiadóban. 629

Oktatás

Rosszul tanul gyermeke? Okleveles tanárral taníttassa! Cím a kiadóban. 654

Latin és egyéb középiskolai tananyag eredményes oktatása, Szaniszló-u. 6. szám. 653

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.

A szerkesztőség felelős

Dr. Paal Árnád

1052. sz. 110

A kiadó vezetője

Dr. Virág Jeromos

Szent László-nyomda R-T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körirógépén Nagyvárad, Szilágyi utca 1-2. sz. 657